

Innholdsfortegnelse

██████████: En dagbok fra Lindøy	2
Metodedel	6
Referanseliste	8

En dagbok fra Lindøy

Meldingen tikker inn på Iphonen i det det ringer inn til siste time. "Bare gå bort til oldemor sitt hus etter skolen i dag. Vi skal rydde ut." står det i en melding fra mamma. Helt siden oldemor døde for en uke siden har stemningen i familien vært dystert, men etter gårsdagens begravelse føler vell de voksne at det er på tide å gjøre seg ferdige med saken. Rydde den ut av livet sitt.

Den første jeg møter i huset er mormor. "Du kan begynne på loftet du, Astrid. Alt som ligger der kan sannsynligvis sendes rett til fretex" sier hun, mens hun med armene fulle av flytteesker prøvde å presse seg forbi meg, og ut ytterdøren. Jeg går opp loftstrappen, og får med en gang øye på en treeske som skiller seg ut fra de andre flytteeskene i papp som er stablet rund omkring i rommet. Jeg åpner esken forsiktig. Inni den ligger det avisutklipp, som ser ut som de er tatt fra en politilogg, og en liten sort bok som er bundet i skinn. Jeg begynner å lese i boken.

25. Mai 1935 – Sørvik skole, Lindøy

I dag flyttet jeg inn på Sørvik skole, på tvang, som de voksne kalte det. Skolen er i et stort, gammelt, hvitt hus på Lindøy utenfor Stavanger. De andre guttene som bor her sier at skolen kalles for Tvangen¹. Her skal jeg bo sammen med elleve andre gutter. Jeg klarer ikke helt å bestemme meg for om jeg savner Walnums barnehjem eller ikke, men alt annet er bedre enn å bo hjemme hos mor og far. Selv om det er tre år siden jeg og de fleste søsknene mine ble hentet av misjonen, glemmer jeg ikke hvordan tårene mine rant da vi ble hentet. Samtidig som jeg savner foreldrene mine uendelig mye, glemmer jeg heller ikke sinnet og den ekle følelsen jeg hadde inni meg når mor og far drakk seg fulle. Enten skrek de til hverandre i raseri, eller så var de så fulle at de ikke kunne svare når jeg pratet til dem. Kanskje er dette stedet som jeg har kommet til nå ett sted hvor jeg kan føle meg trygg igjen?

5. juni 1935 – Sørvik skole, Lindøy

Nå har jeg bodd her på Sørvik i rundt to uker. Jeg har begynt å bli kjent med noen av guttene, men jeg synes fortsatt det er vanskelig å få gode venner. Siden jeg ikke vet hvor lenge jeg skal bo her, er jeg usikker på om jeg egentlig gidder å skaffe meg venner. Bestevennen min Jon,

¹ Sørvik skole er blitt omtalt som "Tvangen" av beboerne ref. Arkivportalen, Lindøy skole

fra Walnums, flyttet fra barnehjemmet noen uker før meg. Jeg har sendt brev til han, men jeg har ikke fått noe svar enda. Jeg lurer på hvordan har han det og om han har glemt meg. Kanskje har han fått seg en ny bestevenn? Jeg synes det er slitsomt å møte så mange nye mennesker, og jeg føler at de synes det er slitsomt å bli kjent med meg.

- [REDACTED]

15. April 1940 – Sørvik skole, Lindøy

Her på Sørvik er det lite som skjer, noe som kanskje ikke er så rart når man er plassert på en øy uti havet. Det føles ut som vi er uendelig langt bort fra fastlandet. Ofte kjeder jeg meg, og da finner jeg og de andre klassekameratene på litt av hvert. I dag hadde vi uteskole. Lærer Hermansen gikk inn i skuret rett utenfor skolehuset for å hente redskapene vi skulle bruke. Jeg fikk med de andre guttene i klassen på å sperre døren for Hermansen, før vi la på sprang alle sammen. De hissige ropene til Hermansen ble bare fjernere og fjernere. Selvfølgelig kom vi ikke unna uten straff. Etter at rektor og de andre lærerne fant Hermansen i skuret, tok rektor inn hver og en av oss på kontoret. For å gjøre en lang historie kort, så kan jeg si at blåmerkene verker enda, og det gjør vondt å ligge her på sengen. Jeg tror at jeg kommer til å slite med å få sovne i kveld. Rektor sa nemlig til meg at oppførselen min er dårlig og uakseptabel, og at den smitter over på de andre guttene her.

[REDACTED]

17. April 1940 – Håpet, Lindøy

I dag kom beskjednen om at jeg må flytte fra Tvangen til Håpet². Etter at jeg og de andre guttene stengte naturfagslæreren inne i skuret tror jeg at bestyreren fikk nok av meg. I dag flyttet jeg derfor til et annet sted her på øya, nemlig skolehjemmet, også kjent som Håpet. Jeg har hørt at det er hele 30 gutter som går på skole der, og jeg kjenner ingen. Jeg gruer meg skikkelig.. Hvem skal jeg nå stjele sukkertøy fra skolekjøkkenet med, snike meg bak skuret i skolehagen for å røyke sammen med? Og ikke minst, hvem skal være med meg å skyte med sprettert på de hersens hønene og hanen som fyker rundt her? Ikke vet jeg. Det er vel kanskje disse tingene bestyreren og de andre som jobber her ønsker å få slutt på?

[REDACTED]

18. april 1940 – Håpet, Lindøy

² Lindøy skolehjem er blitt omtalt som "Håpet" ref. Arkivportalen, Lindøy skole

Her på Håpet sprer ryktene seg som ild i tørt gress. Selv om jeg ikke kjenner de andre guttene som bor her, har jeg allerede fått med meg at de fleste har vært med på litt av hvert. Det er spesielt en av guttene som skremmer meg, han er fra Arendal og har allerede vært her i to år. Jeg har hørt av de andre guttene at han er her på grunn av tyveri, men kallenavnet hans, pyro-Per, sier vell sitt det også. Jeg og pyro-Per er like gamle, men man skulle trodd at han var minst 5 år eldre. Med sine 80kg og det lange, sorte håret som henger i tjafsete remser foran øynene hans. En annen gutt, som sover i sengen ved siden av min, fortalte meg at pyro-Per banker opp alle som er uenige med ham, og at han setter fyr på eiendelene dine om han ikke liker deg. Jeg får frysninger av å tenke på ham, men samtidig synes jeg også synd på ham. Han er kanskje den som er innom bestyrerens kontor oftest, og da er det ikke for å motta diplom i best oppførsel. Gjenklngen av stokken og de påfølgende hylene er ikke sjeldne her på øya.

9. Mars 1942 – Håpet, Lindøy

Det begynner å bli vår her på Lindøy, trærne begynner å bli grønne, og fuglene kvitrer utenfor. Til tross for at våren er fin her på Lindøy, er jeg utrolig glad for at i dag er min siste dag her. I morgen forlater jeg øya for godt. Håper jeg. Jeg gleder meg, og er klar for nye utfordringer og å oppleve nye steder. Jeg skal til en gård på Fosse, og der skal jeg arbeide for familien Gjerde. Hva jeg skal gjøre vet jeg ikke nøyaktig, men ryktene sier at jeg kan forvente større frihet enn her på Lindøy. Aller helst vil jeg arbeide i fjøset, men jeg har hørt at vi nybegynnere kan forvente oss en del timer på åkeren. Uansett hva enn jeg skal jobbe med tror og håper jeg at det blir bedre enn denne kjedelige skolen, og møtene med kjeppen på bestyrerens kontor. Jeg er klar for å ta fatt på ett nytt kapittel i livet mitt.

1. Januar 1943 - Lindøy

Jeg er nå tilbake på Lindøy skolehjem. Bestyreren ble kontaktet etter at jeg ble beskyldt for å stjele penger, tobakk og frukt. Jeg innrømmet mine synder, og havnet først i arresten, før jeg ble tatt med tilbake hit til Lindøy. Det er vanskelig for meg å forstå hvorfor jeg fortsetter å stjele. Jeg vet sannelig ikke hvorfor jeg gjør det. Kanskje jeg ville skuffe de før de rakk å skuffe meg? Kanskje er det like så greit at de slipper å ha en slik belastning som meg på gården sin? Kanskje er det ikke håp for meg her i livet?

Plutselig hører jeg skritt i trappen. "Astrid? Har du sovnet der oppe?" Jeg snur meg, og får øye på mormor i døråpningen. Jeg rekker henne dagboken. Det tar en stund før mormor sier noe. Hun bare står der med boken i hendene. "Den tilhørte din oldefar, min far. Han og oldemor var aldri gift, og jeg har aldri møtt ham" sier hun etterhvert. I alle de 15 årene jeg har levd har jeg egentlig aldri tenkt noe spesielt over oldefar. Så vidt jeg kan huske har det vel aldri vært noe snakk om han. Og ei om Lindøy, øya utenfor byen som jeg bare hadde hørt foreldrene mine true halvhjertet med å sende meg og søsknene mine til når de synes vi var ufordragelige.

Metodedel

I arbeid med denne gruppeoppgaven har hele gruppen bidratt. Vi startet med å tolke de håndskrevne dokumentene som vi fikk utdelt fra Statsarkivet i Stavanger om [REDACTED]. Videre utarbeidet vi en oversikt over innhold som vi ønsket å ha med i vår fortelling, som ble til en novelle med dagbok-innhold. Sjangeren begrunner vi med en handling som skjer over kort tidsrom, og få karakterer i teksten. For å kunne trekke linjer fra historien vi skriver om frem til i dag, valgte vi å starte novellen i nåtid. Dette for å forhåpentligvis gjøre det lettere for leseren/ målgruppen å relatere seg til teksten. Dagboken i novellen valgte vi å skrive med et enkelt språk, med tanke på at [REDACTED] kun var ni år gammel da han kom til Lindøy. I dokumentasjonen står det oppgitt at [REDACTED] hadde nokså gode skolekunnskaper. Ut i fra denne informasjonen tenkte vi at dagbok-sjangeren kunne være troverdig måte å formidle hans karakter.

Gjennom prosessen fordelte vi oss slik at Ane, Maria og Kristin fokuserte på utarbeiding av novellen og dagboken, mens Silje og Eline tok for seg metodedelen. Vi utarbeidet en skisse på selve fortellingen og på metodedelen, før vi igjen satte oss sammen for å gi hverandre innspill. Dette for å få flere synspunkter på hva som skulle med og hva som skulle forkastes. På denne måten følte vi at alle sine ideer ble hørt, og at vi fikk reflektert bedre rundt innholdet i oppgaven.

Kildebruken vår er henholdsvis primærkilder hentet fra heftet vi fikk utdelt fra Statsarkivet i Stavanger. Heftet inneholdt mye relevant informasjon, og vi følte at vi fikk tilgang til mer enn nok informasjon som trengtes for å kunne skrive novellen vår. Denne primærkilden mener vi er en god og troverdig kilde fordi den består av direkte dokumentasjon skrevet av personer knyttet til Lindøy skolehjem på det aktuelle tidspunktet som novellen vår tar utgangspunkt i. En annen kilde vi har valgt å bruke er arkivportalen.no for å få mer informasjon om historikken til Lindøy skolehjem. Dette gjorde vi for å være sikre på at vi tok med de riktige opplysningene om skolen i vår tekst, da dette ikke kom like tydelig frem i heftet fra Statsarkivet.

Skildringer av personer, miljø og følelser har vi valgt å konstruere slik vi i stor grad selv forestiller oss dem. Dette fordi heftet ikke inneholder særlig mange spesifikke beskrivelser av disse karakteristikkene, og på grunn av tidsbegrensningen på oppgaven. Vi har også

konstruert ulike hendelser som inntreffer i fortellingen med utgangspunkt i fakta som heftet vi fikk fra Statsarkivet oppgir. Vi valgte å skape disse skildringene i fortellingen selv for å lage mer liv i fortellingen, og gjøre det enklere for leseren leve seg inn i, og å danne et helhetlig bilde av hva som skjedde på Lindøy, og hvilke traumer de som kom dit satt med eller satt igjen med.

Opplysningene og hendelsene som står i heftet er flere, og derfor har vi valgt å fortelle om de situasjonene vi fant mest interessante, og de vi fant mest informasjon om. Dette fører til at flere hendelser og situasjoner som legges frem i heftet forkortes eller uteblir fra vår fortelling. Dette begrunner vi med begrensning i forhold til ord. Dersom vi skulle jobbet med denne oppgaven over lengre tid, og den skulle vært mer omfangsrik, ser vi fordelene ved å kunne ta i bruk enda flere kilder og muligheten til å skildre enda flere hendelser.

Referanseliste

Arkivportalen. *Lindøy skole*. Hentet fra <http://arkivportalen.no/side/aktor/detaljer?aktorId=no-a1450-06000000138504>

Statsarkivet i Stavanger. *Lindøy skolehjem. Deler av dokumentasjon fra en elevmappe og årsberetning 1941-1942*